

nasprotoval »predalec segajočemu razširjenju« voljne pravice. Na pustino to, ker nas tu zanima njegova izjava, da je pretežna večina narodnosti v tej svetovni vojni pokazala svojo zvestobo do države, ali posamezni pojavi pri duhovnikih in učiteljih da zahtevalo strožje državno nadzorstvo v semeniščih!! Z eno roko je torej grof Tisza delil pohvalo in priznanje, z drugo pa trosil sumničnja! Pri tem pa se mož ni zavedal: kako protislovja kriče med njegovimi trditvami: ljudstvo je zvesto, ali tisti, ki so je vzgajali, so izdajalci!! Omenjamo te dvoličnosti ograde ekselence, ker nas spominja, da je tudi v naših krajih podobnih državnikov. Neki višji birokrat nekje na Slovenskem je menil n. pr. v nekem razgovoru za časa vojne: »Vidite, kako mirno je ljudstvo sedaj, ko ni več hujskačev!« Dobil pa je takoj primeren odgovor: »Seveda je mirno spričo bodal! Samo vprašanje je, kakov mir je to — ali je pravi mir? Gospod, oprostite, vaši nazori so iz predmračne dobe!« In mogočini mož je — molkal. To metodo diferenciranja med ljudstvom in njega voditelji so radi porabljali tudi naši tukajšnji narodni nasprotniki, češ: saj ljudstvo bi bilo »dobro«, če bi je ne zavajali poznani hujskači — odvratniki!! Kakor da bi bilo kje na svetu možno kako ljudsko gibanje, ki bi je ne vodili intelektuali!! Pa saj smo videli pri istih naših narodnih nasprotnikih: ravno pri njih ni bilo vse tisto takozvano mišljenje ljudstva nič drugega, nego z vsemi možnimi sredstvi — lažni, falzifikacijami in nasiljem — masam sugerirana volja — volitjeljev!

Z ozirom na politični položaj v očigled sklicanju parlamenta piše »Učiteljski Tovarš«: V imenu naroda in tistih slojev v njem, ki polje iz njih življenjska sila po vseh žilah slovenskega bivanja in njegove kulture, bo govorjeno, da dokazuje svetu njegovo jakost in lepoto, da obrne pozornost na njegove sovražnike in tlačilce, da pomaga z zmago javne morale do zmage trdi pravici, ki jo je sicer mogoče zatirati, a ki je ni mogoče zatreti, ker je nepreključna! Na vrata avstrijskega parlamenta trka demokratiški duh. Mladi naš vladar jih je odprl, da se zbero reprezentanti ljudske volje in misli, sami preslinjeni demokratskega duha. Upamo, da se ne varamo, če slutimo, da ti ne bodo z brezplodnim delom trtili dragocenega časa in odnicali najne rešitve najsposobnejših ljudskih potreb do neskončnosti. Kdor bo grešil proti tem vitalnim vprašanjem avstrijskih narodov, obračunajo žnjim ti narodi sami. In kdor bi na škodo splošnosti fiskal novih virov hrane svoji samopašnosti in samoljubnosti, podpisava sam obsodbo svoje politične smrti. Zahteva vseh zahtev je sedaj uspešno parlamentarno delo po načelu enakopravnosti, morale in pravice! — Kdor hoče služiti narodu in se hoče vrednega izkazati v najresnejšem času njegovega zaupanja, ta se mora brezopojno in absolutno vdati tej zahtevi, sicer pade nanj kletve razjarjene in izdane narodove duše! Duh demokratizma, ki se je vzpel iz krvi razvalin in grobov v veličastno alegorijo trpljenja in vstajanja, stopa v avstrijski parlament in se razlije iz njega po vsej domovini, napravi snago in red, kjer bi ju ne bilo, ter ustvari vsakemu in vsem temelje in pogoje bodočega lepšega življenja — svobodnih državljanov v svobodni državi! Z uveljavljenjem enakopravnosti ter z zmago morale in pravice pride plačljivi dan tudi slovenskemu narodu in njegovemu učitelstvu.

In zopet češki zgled naši socijalni demokraciji! Češki socijalno-demokratski poslanec dr. Soukup razpravlja v »Pravo Lidu« o vprašanju, ali bi mogel kdo njihovi doprinesiti žrtev z vstopom v ministrstvo. To bi se moglo zgoditi — pravi — edino-le pod temi pogoji: »Le potem, če bi dotičnik dobil direkten ukaz vse stranke in ako bi bila to direktna volja vsega češkega organiziranega proletarijata. In tudi to bi bilo danes še premalo; zato pravim še izrecno: le potem, če bi bila to volja naroda, dovede tudi do uspešnega bi dali temu svojo sankcijo in bi potem pošteno in morda tudi z veseljem sodelovali, da se to, za kar se je združila skupna volja naroda, dovedli tudi do vspešnega izvršetka! Zato je tudi samo ob sebi umevno, da bi situacija, ki bi nudila možnost, da kak član naše stranke sprejme oblast ministra, morala imeti svoje resnične in globoke predpogoje. To pa je že danes gotovo in jasno kot beli dan: proti volji stranke in proti volji naroda noben socijalni demokrat ne sede na kako ministrsko stolico!« — Ali ste čuli, spoštovani sodrugi z juga: volja stranke in naroda je češki socijalni demokraciji vrhovni zakon! Za svoje ideje, za svoja načela, za svoja stremeljenja — ali vedno v okvirju narodne skupnosti!

Zlatko Baloković. Dasiravno so pri nas Jugoslovanih, zlasti Hrvatih in Srbih gošili — »gusle favorove« — narodno glasbilo, se vendar med nami igranje na gosli ni razvilo do take umetniške višine, kot pa pri naših severnih bratih Čehih, ki s svojimi Ondříčkii, Kociánii, Kubelkii itd. stoje na vrhuncu svetovne umetniške slave. — Ker so ravno pri nas taki umetniki tako redko sešli, zato s tem večjim zadoščenjem zremo na tiste, katere je med nami res božja milost dvignila iz suhoparnega življenja vsakdanjosti na ono solnčno višino umetnosti, h kateri tja gori zre svet z občudovanjem in spoštovanjem. In eden takih redkih po Bogu obdarjenih umetnikov je Zlatko Baloković. — Zlatko Baloković je po rodu Zagrebčan, star sedaj komaj 22 let. Starši so ga dali v gimnazijo, a že tedaj se je mladi dečko veliko bolj zanimal za glasbo, za gosli, kot pa za stare klasike, in zato so mu dali priiliko, da se je popolnoma posvetil svojim goslim. V znanem profesorju glasbe, Humlu, je na-

šel učitelja, ki je umeval njegovo mlado umetniško dušo. Izpopolnil se je potem še pri svetovnoznanim profesorju Ševčiku, ki je dal svetu že toliko pravih umetnikov. Z 18 leti je dobil Baloković prvo dunajsko državno nagrado za igranje na goslih, edini Slovan, ki jo je dobil doslej. Naučno ministrstvo mu je ob tej priliki podarilo dragocene gosli. Baloković je nato nastopil prvokrat pred širši svet v Moskvi, kjer je s spremljevanjem glasovitega moskovskega filharmoničnega društva igral težko kompozicijo dr. Križanovskega, katere se dotlej še ni posrečila nikomur. Priznanje je bilo velikansko. Pozneje je nastopil v Berlinu in ga je kritika, ocenila zelo las-kavo, dasiravno Berolincanje niso posebno prijazni Ševčikovii šoli. Na njegove umetniškem potovanju po Italiji in Egiptu, kjer je v Kairu z velikanskim uspehom igral pred Kitchenerjem, ga je kritika že vzporejala z najznamenitejšimi svetovnimi vijolinskimi virtuozii. V Rimu je priredil z Mascagnijem in baritonistom Battistinijem velik koncert, ki je vzbujal splošno senzacijo. Koncertiral je tudi pred kardinalskim zborom v Vatikanu in je dobil v priznanje častno plaketo zboru. Pa-pež ga je v svečani avdienci odlikoval z zlato svetinjo za znanost in umetnost. Baloković je nato ravno zasnoval umetniško potovanje po severnih in zapadnih državah, a je tedaj izbruhnila svetovna vojna. Tekom vojne je v dobrodelne namene pri-redil več koncertov v raznih večjih mestih, a v zadnjem času je koncertiral na Hrvaškem in v Sarajevu. Dober mesec dni je tega, kar mu je hrvaška vlada v priznanje njegovega umetniškega delovanja podarila nad 20 tisoč kron vredne gosli. — Kakor smo že rekli, vzporejajo naj-znamenitejši glasbeni kritiki Balokovića z najboljšimi svetovnimi vijolinskimi virtu-zii, in zato je gotovo S. Junija, ko nastopi Baloković v Trstu v Politeama Rossetti, res za naše mesto glasbeni dogodek prve vrste. Kakor čujemo, je velik del vstopnic že razprodan, in vsetuemo vsakomur, ki noče zamuditi redke prilike, da se naučije prave glasbene umetnosti, da si preskrbi vstopnico pravočasno.

Postne stvari. Glasom odloka c. kr. trgovskega ministrstva z dne 5. majnika 1917 št. 13179/P ex 1917, se dovoljuje, kakor je že odrejeno za c. in kr. zasedeno ozemlje na Poljskem in v Srbiji, tudi za razpošiljanje v c. in kr. zasedeno ozemlje v Crngori in Albaniji časniški cenik brez izjeme in brez posebne prošnje vsem onim periodičnim listom, katerim je bila ta ugodnost dovoljena v tuzemskem prometu. To načelo velja analogno tudi v nasproti smeri za razpošiljanje v zasedenem ozemlju Crngore in Albanije izhajajočih periodičnih listov v Avstrijo. — V c. in kr. zasedenem ozemlju Poljske sta z dnem 1. majnika t. l. otvorena zasebnemu poštnemu prometu c. in kr. etapna poštna urada II. razreda v Tarnogradu in v Laszczowu. Na ta urad se smejo pošiljati: dopisnice, odprta in zaprta pisma, tiskovine (časopisi), blagovni vzorci in zavetki brez navedbe vrednosti do 10 kg teže. Od tega urada: dopisnice, odprta pisma, tiskovine (časopisi) in blagovni vzorci. V tedensko zdravstveno poročilo. V času od 20. do 26. t. m. je bilo v tržaški občini zaznamovati 1 slučaj osepnic, 1 slučaj davice in 4 slučaje legarja. Umrla je ena oseba za davico in ena za legarjem.

Poslano*)

ZAHVALA.

Podpisani se najiskrejeje zahvaljujem velenjenemu gospodu dr. Karlu Perničiču, ker mi je rešil težke bolezni mojo hčerko Marijo. Ljubeznivemu gospodu zdravniku najpriznanejša hvala v mojem imenu in v imenu vse moje družine. Trst, 26. majnika 1917.

Fran Jeranec.

Veliki dobitki v Pull.

Del velikanskega dobitka zadnje VII. razredne loterije v znesku K 700.000 je bil prodan v znan c. kr. prodaji Adolff Gaedicke & Co., Dunaj, v Pulo, Franc Jos. Kai št. 47. Srečke za I. razred, zbranje 12. in 17. junija 1917 (1/4 40, 1/2 20, 3/4 10, 1/5 5 kron) se dobijo še pri tej tvrdki. Za naročilo zadostuje dopisnica.

*) Za članke pod tem naslovom odgovarja uredništvo le toliko, kolikor mu vleva zakon.

Ugodna naložitev denarja.

Proda se arondirano 37 oral veliko vinogradno posestvo s lego v Halozah pri Pruju, Štajersko.

Posestvo obsega: 1 1/2 orala novega, 8-10 letnega ameri-kanskega vinograda; 5 oral starega, opuščene vinograda, ki je še za prenoviti; 10 oral travnikov, njiv in sadonosnikov ter 21 oral gozda in sicer 2 orala lepega bukovega, 2 orala hrastovega, 2 orala podrelega in 2 orala lepega kostanjevega ter 13 oral mladega 6 do 12 let starega smrečjevega gozda. — Na posestvu je tudi viničarija.

Posestvo je neobremenjeno ter se proda le radi družinskih razmer za 75.000 K proti takojšnjem izplačilu.

Ponudbe pod »Posestvo«, Ljubljana, pošiljati predal 74.

Samo za aprovizacijske komisije.

Prikajeno svinjsko meso s zeljem v škatljah prodaja na veliko samo za aprovizacijske komisije češka tvrdka.

Pojasniti daje Emil Blech, Hotel Balkan Trst.

Zahteva časa. Podpi: uje šesto vojno posojilo.

ŽIVNOSTENSKÁ BANKA PODRUŽNICA V TRSTU

Ulica Ponterosso vogel ul. Maria Teresa. - Lastna palača. Delniška glavica K 80.000.000. — Rez. zakl. 25.000.000. Izvajoje kulantna vse banke in menjalnične transakcije. Uradne ure od 9-1 pop.

MALI OGLASI

se računajo po 4 stot. besede. Nastan tiskane besede se računajo enkrat več. — Najmanjša: pristojbina znaša 40 stotink.

Gospod v dobri službi, želi znanja s potrpežljivo gospodo, šiviljo ali kuharico, ne-omadeževane preteklosti, v starosti 28-33 let. — Le resne ponudbe pod »Prijazna« na Ins. oddelku Edinosti 1155

Proda se voz na peresih s polom in bojem, furlanske vrste, za enega konja in konjska oprema. Via Istria št. 98. Četule Fr. (1156)

Gumi za škroplince Candoe se dobijo. Riva Tegethoff 20. skladišče. 1157

Kopališče Trst, Via del Gelsi 14 s mralo in gorko vožo. Odprto v vseh letih, petih soto ali v nedeljah od 9 zjutraj do 8 zvečer, v praznikih do 3 pop. 3072

Slamnaté čevlje (Solne). Slav. občin-trgovcem pripravljamo slamaté čevlje in slamaté podplate za v čevlje, katere sem začel izdelovati, tako da vsaki zahtevi lahko ugodim. Ker je druga obutev tako draga, bode ta za osebe, ki imajo opravilo v sobah, dobro došla. Naj vsak poskusi Franc Cerar, tovarna slamatnikov v Stobu, pošta Domžale pri Ljubljani. 8/73

Proda se dobro obdelano zemljišče pri glavni cesti. Prednost imajo Slovani. Pojasniti daje Ivan Jajčić ul. Antonio Cuccia št. 5. dvorišče. 1150

Prodaj dva vagona belega pivskega vina, pripravljena za prevoz. Partija, skladišče ulica Gelsi 10 od 11-12 predp. in od 4-5 pop. dne. 3071

Zakljuje vsake vrste kupuje Jakob Margon. Via Solitario 21 (pri mestni bolnišnici). 1061

Fotograf Anton Jerkič posluje zopet v svojem stajnju v Trstu, Via delle Poste št. 10. 407

Gumi za cepljenje trt se dobi na prodaj »Društveni gostilni« Via Lazzaretto vecchio 31. K. Versa. 1153

V ponedeljek 21. t. m. se je zgubil orel pe-pelnaste barve od Sv. M. M. spodnje, pot v Log. Pošten najditelj naj naznani v Log št. 81 proti primeri nagradi. 1149

Čistilo za čevlje prodaja na drobno in na de-belo prodajalna drobnarij Osmo Benzon v Trstu, Corso 20. 1158

Ortnarji in kmetovalci dobijo v obilici sadik zgodnjega zelja in paradiznikov (po-modoro) pri A. Aljčević, Sv. Ivan-Brandevija št. 942. 1142

Žveplo od 5 kg naprej prodaja in razpošilja Nemowski Mineral, Budapest VI. Le-vente utca 88. 30-9

Odda se meblirana soba, na razpolago je tudi kuhinja. Via Commerciale št. 14. I. nad, desno. B

Posojilnica in hranilnica v Ajdovščini

registrovana zadruga z neomejeno zavezo vabi cenjene združnike

23. rednemu občnemu zboru

ki se bo vršil dne 6. junija t. l. ob 5 popoldne v za-družnem uradu v Ajdovščini.

DNEVNI RED:

1. Poročilo načelstva.
2. Poročilo nadzorstva.
3. Razdelitev čistega dobička.
4. Volitve načelstva in nadzorstva.
5. Razni predlogi in nasveti.

NAČELSTVO.

+

Amalija Wruss roj. Arigler javlja v globoki žalosti v svojem in imenu sorodnikov prebitko izgubo, da je njen ljubljani, dobri soprog, ozi-r. brat, svak, stric

HENRIK WRUSS
c. kr. gozdar v p.

po dolgem trpljenju v 63 letu svoje starosti danes ob 9 uri zvečer mirno preminul. — Pogreb blagopokojnika se vrši v nedeljo, 27. maja, ob 6 pop. KLANEC, dne 25. majnika 1917.

+

Tužnega srca naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je

Josip Godnič

star 25 let, zadet v severni Italiji dne 20. X. osamljen od svojih dragih preminul.

Naj počiva v miru.

Dragica škot.

+

C. kr. avstrijski sklad vojaških vdov in sirot

Najvišje pokroviteljstvo: Njegovo c. in kr. apostolsko veličanstvo cesar Karl I. in Njeno Veličanstvo cesarica in kraljica Zita.

Namesniki Najvišjega pokroviteljstva: Njegova c. in kr. visokot prejasni gospod generalni polkovnik nadvojvoda Leopold Salvator in prejasna gospa nadvojvodinja Blanca.

Zavarovalni oddelak za Trst, istro in Goriško-Gradiščansko v Trstu
Via del Lazzaretto vecchio št. 3

Podpisovanje šestega avstrijskega vojnega posojila.

Zavarovanje na vojno posojilo.

Podpisano vojno posojilo se izroči po 15. ali 20. letu podpisovalcu samemu, v slučaju njegove zgodnje smrti, ali takoj po smrti brezdvomno njegovi soprogi. Za pridobitev K 1000 vojnega posojila je pri 15letnem zavarovanju strokov letno K 49 ali mesečno, K 4.30 pri 20letnem zavarovanju znašajo troški letno K 35 a i mesečno K 3.10. Tudi ti tako mali zneski se v prihodnjih letih potom obrestnih prebitkov nadaljno znižajo.

Posebni predpogoji.

1. Za nekaj kron mesečno lahko vsak podpiše vojno posojilo in s tem skrbi tudi za svojo družino.
2. Sprejema se od 18.—55. leta brez zdravniške preiskave: po starosti neodvisne premijske doneske, prosto doklad in pristojbin katerekoli vrste.
3. Zavarovanje je tudi v smrtnem slučaju v vojni od z. četka popolnoma veljavno.
4. Popolno življenje obrestni podpisane vojnega posojila.
5. Nobena zapadlost pri vstavitvi plačilnih doneskov. Nespodbilnost že po vpla-tilu prve premije.

Zavarovanje vojnega posojila tvori popolno spojitvev absolutno varne in vi-soko se obrestujoče hranilne vloge z obsežno družinsko preskrbo. Kdor hoče izpolniti svoje dolžnosti napram državi, in pri tem tudi dobro in varno svoje prihranke naložiti in za svoje drage skrbeti, ta naj sedaj upo-rabi priliko zavarovanja vojnega posojila.

Priglasitve zavarovanja vojnega posojila se bodo sprejemale v deželni poslovalnici Trst, ulica Lazzaretto vecchio št. 3, kakor tudi pri vseh okrajnih poslovalnicah.

GIUS. STOKEL & DEBARBA
Trst, Via Cavana št. 14
Zaloga pisarniških in tiskarskih potrebščin.

Vojnopostne dopisnice, barvane od K 4.80 naprej za 1000 kom. bele K 6.50 1000

Ortan pismen papir 100 pol K 1.30. — Zavetki za isti papir 100 kom. K 1.30

Ortan pismen papir v mapah po 10 pol in 10 zavetkov od 26 stot. naprej Barvan 10 10 38

B-ležniki od K 1.80 do K 12.— dvanaajststoria

Li-tulice K 1.20 K 6.— komad

Navadni svinčniki po 24, 50, 65 in 92 stot. dvanaajststoria

Kopirni K 1.50-2.50 dvanaajststoria

Svinčniki Penka's črni, kopirni in barvani

Koh-inoor črni in kopirni

Črnilo (tudi v barvah) od K 3.80 naprej dvanaajststoria.

Izbera pored.

Električne svetiljke po K 1.80, 2.10, 2.30, 2.60, 3.20, 4.— komad. Baterije od 70 st. naprej.

Velika izbira igrainih kart.

Kapice iz celuloze in kovine za svinčnike Kovinasti clips za svinčnike.

Mašne knjige: slovenske, hrvatske in nemške od stot. naprej.

Zaloga cigaretnega papirja: Exc Isior (škatlja) K 7.50, Excelsior Special škatlja K 8.50, Centaurus škatlja K 6.—, Violette, Turban s. Arpad, Sport, Sultan in Rosa škatlja K 4.50, Union, Samum, Abadie itd. itd. — Cigaretne ovojke o K 4.10 naprej za 1000 k.

Aparati za izdelovanje cigaret po K 2.— dvanaajststoria.

Slike Njeg. Vel. Karla I. in cesarice Zite

črne v velikosti 28x19 K —50, črne v velikosti 52x70 K 1.— barvane v velikosti 32x42 K —32, barvane v velikosti 39x50 —50, barvane v velikosti 54x73 2.50.

Umetniške razglednice v veliki izbiri kakor n. pr. glave, otroci, cvetlice, pokrajine, vojski itd., 100 kom. K 4.—, ravno ti svetle 100 kom. K 5.20, svetle barvane svetilnice 100 kom K 4.50, v platnu (fotografije) otrok, zelj parov 100 kom. K 6, mornarjev K 10.

Barvane s slike Njeg. Vel. Karla I. in Zite 100 kom. K 5.50.

Barvane umetni ke reprodukcije slik po K 6.—, 8.—, 12.— za 100 komadov.

— Pošiljati se izvršujejo dnevno. — Blago, ki ne ugađa se zamenja. —

Šesto avstrijsko vojno posojilo

Sprejema podpise in daje vsa pojasnila ter opozarja posebno male p. t. vlagatelje, kakor tudi zadruge, društva in korporacije na ugodnosti tega posojila

Tržaška posojilnica in hranilnica.

